نقل از کتاب درر المنتخبات

باب فی الخط

بدانکه اختلاف در میان مورخین واقع است که آیا اول کسی که ابتدا الکتابت کرد حضرت آدم علی نبینا و علیه السلام یا حضرت ادریس است اما حضرت ابو البشر بعد از انکه مشرف گشت و علم آدم الاسماء کلها مشرف وقوف و اطلاع الخبار بجمیع السن ولغات و انواع خطوط دار ارقام و تحریر آنها سبقت علیه بنی الاملاک است و انکه حضرت ادریس علی نبینا و علیه السلام ابتدا الکتابت کرده مشهور است و علمای جمع ابن جریر رد است و گویند که حضرت آدم ع در صحف الکتاب رسم میفرموده و حضرت ادریس ع بقلم ترقیم میفرموده و حضرت آدم ع بعضد زبان و قصید قلم بخط لقلم میفرموده و بعضد قلم مینوشته اما در لشه مردم دوازده قلم مشهور است ابن خلف در کتاب دفایت الاعیان سریانیه و عومیه و حمیریه و یونانیه و عبرانیه و فارسیه و رومیه و قبطیه و بربریه و اندلسیه و هندیه و صینیه را لقل فرموده اما متعارف در این زمان نیز دوازده است و آن کوفی و تعلیق و ثلث و نسخ و غبار و غیر سیاقت و ریحانی و محقق و توقیع و رقعه و دیوانی و ثلث و نسخ است و چون قلم کوفی معلم و متکلم است در اول حروف های او برای قسم مرقوم شده است قسم اول

ما الف ا، به ب، پ پ، جیم ج، ح ح، خ خ، دال د

ذال ذ، را ر، زا ز، س سین، ش شین، ص صاد، ض ضاد

ط طا، ظ ظا، ع عین، غ غین، ف فا، ق قاف، ک کاف

ل لام، م میم، ن نون، و واو، ه ها، لا، ی یا، قسم دوم

ا ب ت ث ج ح خ د ذ

در

و ر و ز س سین ش شین ص ص ض ط ظ

ع ع غ غ ف ف ق ق ک ک ل ل م م ن ن

و ه ه لا ی ی بضرار اقلام دیده و شنیده از خطوط قدیم اول قلم سریانی که اقدم اقلام است و در زمان حضرت آدم ع متداول بوده و عدد حروفش بیست و شش حرف است هم قطع و هم وصل میشده و رسم حروفهای بدینوع است نوع اول آنست که در ذیل مسطور میگردد

ما الف ب با ت تا ث ثا جیم حا

خا دال ذال را زا سین

شین صاد ضاد طا ظا عین غین

فا قاف کاف لام میم نون واو

ها لا یا قلم صوریانی و صلیانی که قلم حضرت شیث علیه السلام است ترتیب حروف های و قطع و وصلش مثل سریانی است قوم شیث ع بطرق قبطیه ترقیم قرار میکرده اند

ا ب ت ث ج ح خ

د ذ ر ز س ش

ص ض ط ظ ع غ ف

ق ک ل م ن و ه لا ی

قلم قینادی قلم قینان ابن انوش بن شیث ع حروف های او قطع و وصل بطوری که تحریر شده است قوم مرقوم قراءت میکردند.

قسم ثالث ... ده ... دال ... حاه ... خا کاف کم

قسم اول ... ناه ... ناه ... او ق

قسم ثانی ... ناه ... ناه ... او ق

قسم ثالث ... تاه ... ماه ... او ق

قلم حرزمر که منسوب بحضرت نوح است در ان زمان بدین طریق ورد ...

... هشا ... بشا ... چشا ... طعشا ... نشا ... طوحا

... وشا ... حفظ ... خمد ... طحسا ... بعشا ... شرسا

عشا ... سعطاق ... عطسا ... لسغا ... عطشا ... طسا

... حبسا ... قبشا ... محسا ... عمسا ... طغشا

... تعشا ... لجسا

... ا ار ... ب بی ... ب ناو ... ن ثخ ... ح غیم

... ح حی ... ح کا ... ا د دا ... ا ذ ظا ... ا ر رط ... ا ز زا

... س ساک ... س ش ... ص ص ... ض ... ط ... ظا

... ع غ ... عو ... فاف ... ق کاف ... لام

... م مم ... ن نون ... هـ ... و ود ... ی یه

قلم بر بادی و بر قادر نیز منسوبه سه قسم است در زمان حضرت ادریس مستعمل بوده
بدین طریق بقلم ورد ...

قسم اول ... به ... ده ... هه ... نو

قسم ثانی ... یه ... ده ... هه ... نو

قسم ثالث ... یه ... ده ... هه ... نو

قسم اول ... می ... لام ... که ... قا

قسم دوم ... می ... لام ... که ... قا ... قاه

قسم سیم ... می ... لام ... که ... قا ... ناه

قسم اول ... عی ... عبه ... ظا ... فاه

قسم دوم ... عی ... عه ... ظا ... ضه

قسم سیم ... عی ... عبه ... ظا ... ضه

قسم اول ... صا ... شه ... سه ... غاء ... داه

قسم دوم ... صا ... شه ... سه ... غاء ... داه

قسم سیم ... صا ... شه ... سه ... غا ... داه

قسم اول ... ده ... دال ... خا ... کیم

قسم ثانی ... ده ... دال ... حا ... خا ... کیم

الحاجة

خطوط غریبه خط طباطبائی

ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ

[illegible]

ف ق ک ل م ن و ه لا ی — خط قلم الاکراد — ا ب ت ث

[illegible]

ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق

[illegible]

خط قلم الاهود — ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ک ل م ن و ه ی

[illegible]

ن و ه لا ی — قلم مرسات

[illegible]

قلم التسخیر وکفور بیدوس — ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر

[illegible]

س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ک ل م ن و ه ی

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحیم

اوقات و ساعات سعیده و غیر سعیده بنسبت به بروج و کواکب

بدانکه حکماء روزگار سعادت و نحوست اوقات و ازمنه را بیشتر از سعادت و نحوست
قمر بحسب حلول در بروج دوازده گانه و اتصال او بکواکب سیاره میدانند و اهند اختیارات
اتصال قمر بکواکب در بروج چنان بیان دقیق ارشد و میگویم که حکیم فاضل احمد بن محمد بن
عبد الجلیل سجزی برای اختیار روز را بر سیزده درجه مرتب کرده اند که شش درجه در طرف
سعادت و شش درجه در طرف نحوست و یکی وسط است اما آن شش درجه که در طرف
سعادت است اول سعد و آن عام بود برای جمیع امور که شایسته باشند همه اختیارات
دوم مختار و این شایسته بود از برای بعضی کارها چون بعضی سیم محمود و این فروتر از
مختار باشند چهارم جید و این در سعادت نازل تر از محمود بود پنجم صالح و آن فروتر
از جید بود ششم فراغ که در آن وقت فراغت بهتر باشد و این ترتیب ادنی مراتب
سعادت است و اما شش درجه که در طرف نحوست است اول نحس و آن عام بود در جمیع
کارها دوم محذور و آن خاص بود در بعضی امور چون بعضی سیم مذموم و آن دون بود و
در او امید خیر نباشد چهارم مکروه و آن از مذموم فروتر باشد پنجم فاسد و آن در نحوست
از مکروه نازلتر باشد ششم مهلک و آن وقتی بود که در آن از مکروه ترسند و اما هفتم
وسط است [illegible]

وله ایضا

[illegible]

ابجد

قلم سریانی

اب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض

ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن و ه لا ی

قلم عبرانی دو قسم است قسم اول

اب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض

ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن و ه لا ی

اب ج د ه و ز ح ط ی ك ل م ن س ع ف

ابجد قلم شجر

ص ق ر س ت ث خ ذ ض ظ غ

قسم دوم عبرانی

اب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع

غ ف ق ك ل م ن و ه لا ی

قلم ...

ابجد

قلم برباری سه قسم است قسم اول که نقطه علی حده دارد

اب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض

ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن و ه لا ی

قسم دوم برباری

اب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ

ع غ ف ق ك ل م ن و ه لا ی

قسم سیم برباری

اب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش

ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن و ه لا ی

قسم چهارم برباری

اب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط

ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن و ه لا ی

قسم پنجم برباری

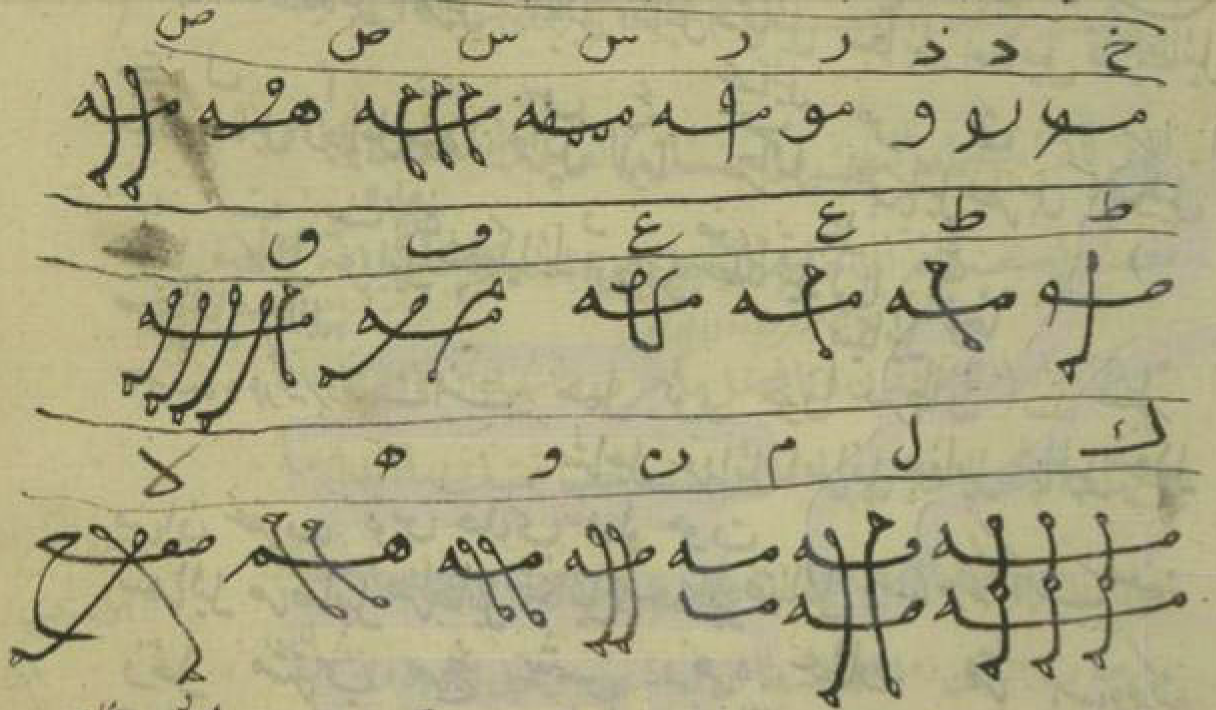
اب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش

ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن

و ه لا ی

قلم یونانی

[illegible]

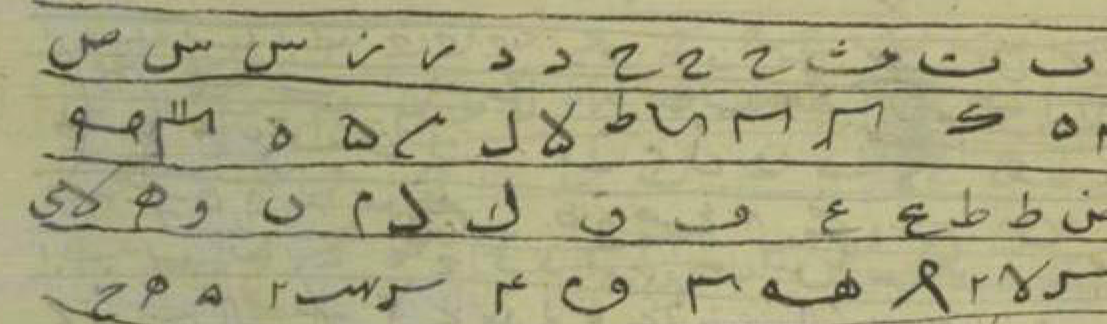

بعضی از ادعیه متفرقه [illegible] اسم اعظم [illegible]
جمشید [illegible] تیر و شمشیر و نیزه و تفنگ و غیره [illegible]
همراه [illegible] و ارد دعا است اَمْلِشْ اَمْلِشْ اَیُّهَا الْحَدِیدُ کَمَا مَلَسَ

مُوسی وَالْبَحْرَ عیسی اَدْخِلْنِی سِلْمًا وَاَخْرِجْنِی دَمًا وَلَا تَسْفِکْ عَظْمًا عَلی
الْبَحْرِ لِمُوسی وَالْمَدْ لِعیسی

شَرَعَ مُطَاعَ عَسْکَرِی [illegible] راس [illegible] عسکری [illegible] وَاسْفِکْ دَمًا بِحَقِّ طَمُوسًا طَمُوسًا
یَرْدِیَا بَرْدِیَا طَمُوسًا لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِیِّ الْعَظِیمِ

معادو

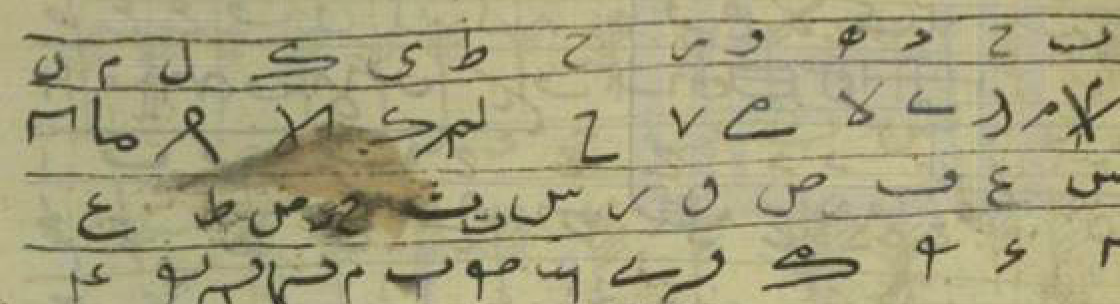

در بیان قلم که صلاة هر حرف نقطه دار است در شکل خود است و هر کدام نقطه ندار است [illegible] اول [illegible] را معکوس [illegible] حساب کند و هر حرفه بدین طریق بنویسند تا ابجد خوانند [illegible] نویسند [illegible] که صلاة [illegible] سبع بود حرف [illegible] قلم هندی [illegible] در خط [illegible] عشرات [illegible] متصل [illegible] از خط [illegible] الوف [illegible] از خط [illegible] میکرد

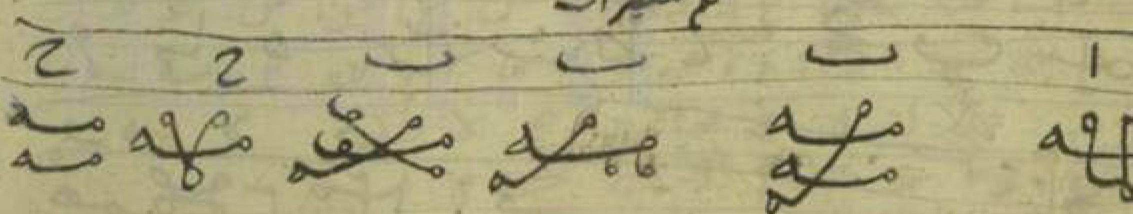
الاحاد ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ العشرات ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹

المئات ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ الالوف [illegible]

قلم سیما ترتیب ابجد

قلم مقطعات

مسعود

ز و ه د ج ب ا
ن م ل ک ی ط ح
ش ر ق ص ف ع س
غ ظ ض ذ خ ث ت
خ ح ج ث ت ب ا
ص ش س ز ر ذ د
ق ف غ ع ظ ط ض
ی و ه ن م ل ک
خ ح ج ث ت ب ا
ص ش س ز ر ذ د
ق ف غ ع ظ ط ظ
ی و ه ن م ل ک